

VOLKSUNIVERSITEIT HERMAN VAN DEN REECK opgericht in 1928 met het doel via voordrachten, cursussen, studiereizen, filmvoorstellingen, wetenschap en kunst de culturele ontwikkeling van volwassenen te bevorderen.

De stichters waren voor het grootste deel leden van de Antwerpse **Frontpartij**. Het initiatief kwam van **Jan Timmermans** die ook voorzitter werd. De naam van de instelling herinnerde aan het 'Vlaams ideaal' waarvoor **Herman van den Reeck** zich had opgeofferd. In de raad van advies zetelden onder meer **Karel Angermille**, **Leo Augusteyns**, **Adelfons Henderickx**, **Arseen Kennes**, **Hendrik Picard**, **Karel Peeters** (secretaris) **Timmermans**, **Herman van Puymbrouck**, **Herman Vos** en **Emiel Wildiers**, allen vooraanstaande leden van de Frontpartij. Voorts zetelden bekende Antwerpse Vlaamsgezinden zoals **Eugeen de Bock**, **Antoon Jacob**, **Hubert Melis**, **Gustaaf Schamelhout** en **Arthur Claus**. De laatste was voorzitter van de raad van advies en toen hij in 1932 overleed nam **Schamelhout** die functie op zich. Toen van 1934 af het Antwerpse Vlaams-nationalisme in groeiende mate in het vaarwater van het **Vlaamsch Nationaal Verbond (VNV)** geraakte, stapten de drijvende krachten achter de volksuniversiteit (waaronder **Peeters** en **Timmermans**) naar de nieuwe partij over. Hoewel de VNV-invloed zich liet gelden in de keuze van de onderwerpen en de sprekers, bleef de programmatie gericht op een breed publiek.

In 1933 ging men over tot de oprichting van de afdeling **Filmuniversiteit Herman van den Reeck**, die van 1938 af samenwerkte met de **Vlaamse Toeristenbond**. In 1938 werd te Mechelen een afdeling opgericht met dr. A. de Brie als voorzitter, **Albert**

de Poortere als secretaris van de raad van beheer en Filip de Pillecyn als voorzitter van de raad van advies. Op 24 maart 1934 trad de volksuniversiteit toe tot de Bond van Nederlandsche Volksuniversiteiten. De Volksuniversiteit had ook een sterke Groot-Nederlandse culturele inslag: eenderde van de voordracht- en lesgevers waren Noord-Nederlanders. Internationale oriëntatie kreeg de Volksuniversiteit voorts door het optreden van figuren als J. Wasserman (1932), G. Duhamel (1933), Le Corbusier (1933) en anderen. Er hadden ook vertoningen plaats van films met politieke inslag uit de Sovjet-Unie (Kruiser Potemkin en Komsomol) en uit het nationaal-socialistische Duitsland (Triumph des Willens). In een brochurenreeks (34 stuks van 1932 tot 1940) werden belangrijke voordrachten integraal of uitgewerkt gepubliceerd, van onder anderen Robert van Roosbroeck, Vos, Joris Diels, Jozef Muls, Victor-Jozef Brunclair, Jan Brans, Antoon Vloemans, Pieter Geyl, Raymond Colleye, De Poortere en Wies Moens. De Volksuniversiteit hield zich ook bezig met de organisatie van de jaarlijkse tentoonstelling van de Wereldbibliotheek (Amsterdam), waar telkens duizenden boeken werden verkocht. De activiteiten werden ten gevolge van de Duitse bezetting gestaakt.

BRUNO DE WEVER